

magań, których spełnienie uprawnia do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, organizacji i trybu działania Komisji Egzaminacyjnej powołanej dla sprawdzenia tych kwalifikacji oraz wzoru świadectwa stwierdzającego te kwalifikacje i wymagania (Dz. U. Nr 114, poz. 734) w § 2 w ust. 2 w pkt 4 wyrazy „w za-

kresie rachunkowości” zastępuje się wyrazami „o specjalizacji rachunkowości”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 2 września 1998 r.

Minister Finansów: w z. J. Bauc

## 895

### ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI

z dnia 14 sierpnia 1998 r.

#### w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Bezpieczne użytkowanie wyrobów zawierających azbest, które posiadają gęstość objętościową większą niż  $1000 \text{ kg/m}^3$ , możliwe jest po stwierdzeniu braku widocznych uszkodzeń, mogących stwarzać warunki dla emisji azbestu do otoczenia.

2. Właściciele lub zarządcy obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest dokonują przeglądu technicznego tych wyrobów, z którego powinni sporządzić w dwóch egzemplarzach ocenę stanu i możliwości ich bezpiecznego użytkowania. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Jeden egzemplarz oceny, o której mowa w ust. 2, należy złożyć do właściwego terenowego organu nadzoru budowlanego w terminie do dnia 31 marca 1999 r. Drugi egzemplarz oceny właściciel lub zarządca, o którym mowa w ust. 2, przechowuje łącznie z dokumentacją obiektu lub urządzenia.

4. Przeglądów stanu technicznego obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami prawa budowlanego.

§ 2. 1. Celem bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest należy:

- 1) zabezpieczyć wyroby zawierające azbest, nie zakwalifikowane do wymiany lub naprawy w ocenie, o której mowa w § 1 ust. 2, przez:

a) zabudowę (zamknięcie) przestrzeni, w której znajdują się wyroby zawierające azbest, szczelną przegrodą bez naruszenia samego wyrobu,

b) pokrywanie urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką z głęboko penetrujących środków wiążących azbest, posiadających odpowiednią aprobatę techniczną,

- 2) przy pracach zabezpieczających wyeliminować jakkolwiek obróbkę mechaniczną.

2. Dopuszcza się oddzielenie powierzchni wyrobów zawierających azbest przez nałożenie szczelnej warstwy materiału nie zawierającego tego surowca.

§ 3. 1. Prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne.

2. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego.

§ 4. 1. Wszystkie wyroby zawierające azbest, które posiadają gęstość objętościową mniejszą niż  $1000 \text{ kg/m}^3$ , oraz wyroby zawierające azbest, zakwalifikowane zgodnie z oceną, o której mowa w § 1 ust. 2, do wymiany na skutek nadmiernego zużycia powinny być

usunięte na koszt właściciela obiektu lub urządzenia budowlanego.

2. Usuwane wyroby zawierające azbest powinny być zastąpione wyrobami nie zawierającymi tego surowca.

§ 5. 1. Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do:

- 1) izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon,
- 2) ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon,
- 3) umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści:

„Uwaga! Zagrożenie azbestem”, „Osobom nie upoważnionym wstęp wzbroniony”,

- 4) zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu.

2. Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, żeby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie tego wymaga:

- 1) nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- 2) demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- 3) odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze.

3. Wykonawca prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest do składowania wszystkich zdemontowanych wyrobów oraz ich części w opakowaniach, w osobnym pomieszczeniu zabezpieczonym przed dostępem osób niepowołanych. Materiały te powinny być opakowane w folię o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i oznakowane zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia. Po zakończeniu prac miejsca składowania odpadów należy oczyścić z ewentualnych pozostałości azbestu.

4. Wykonawca prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych o łącznej powierzchni usuwanych materiałów powyżej 500 m<sup>2</sup> zobowiązany jest do udowodnienia prawidłowego wykonania prac i wykazania braku zanieczyszczenia azbestem miejsc wykonywania robót przez przedstawienie wyników pomiarów stężeń pyłów azbestu. Wyniki te powinny być przedstawione właścicielowi lub zarządcy obiektu budowlanego lub

urządzenia budowlanego, zlecającemu pracę usuwania wyrobów zawierających azbest, oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wyniki pomiarów powinny być przechowywane przez właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego przez okres co najmniej 5 lat.

5. Po wykonaniu prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest o łącznej powierzchni nie przekraczającej 500 m<sup>2</sup> z obiektów i urządzeń budowlanych wykonawca prac ma obowiązek złożenia właścicielowi lub zarządcy obiektu budowlanego lub urządzenia budowlanego pisemnego oświadczenia, że prace te zostały wykonane z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych, a cały teren robót został prawidłowo oczyszczony z azbestu. Oświadczenie właściciel lub zarządca obiektu budowlanego lub urządzenia budowlanego powinien przechowywać przez okres co najmniej 5 lat.

§ 6. Prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest w zakładach lub warsztatach zamkniętych powinny być wykonywane przez pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest.

§ 7. 1. Przygotowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest do przewiezienia na miejsce składowania należy wykonać w sposób eliminujący emisję włókien azbestowych do powietrza przez:

- 1) szczelne opakowanie w folię polietylenową wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej większej niż 1000 kg/m<sup>3</sup>,
- 2) umieszczenie w workach z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie pyłu azbestowego oraz wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m<sup>3</sup>, a następnie umieszczenie worków w opakowaniu zbiorczym z folii, lub przez zestalenie tych wyrobów przy użyciu cementu i po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową,
- 3) utrzymywanie w czasie pakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest w stanie wilgotnym.

2. Na opakowaniach z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest należy umieścić oznakowanie zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia.

§ 8. Transport z miejsca usuwania do miejsca składowania zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oznakowanych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia odbywa się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: *J. Steinhoff*

Załączniki do rozporządzenia Ministra  
Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r.  
(poz. 895)

Załącznik nr 1

## OCENA

### stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Obiekt budowlany/urządzenie budowlane.....

Adres obiektu budowlanego/urządzenia budowlanego.....

Pomieszczenie:.....

Rodzaj wyrobu:.....

Grupa/Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
<b>I Sposób zastosowania azbestu</b>			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret).....		25
2.	Tynk zawierający azbest.....		20
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (gęstość objętościowa <math><1000 \text{ kg/m}^3</math>).....		15
4.	Pozostałe wyroby z azbestem.....		10
<b>II Rodzaj azbestu</b>			
5.	Azbest chryzotylowy.....		5
6.	Inny azbest.....		10
<b>III Struktura powierzchni wyrobu z azbestem</b>			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien.....		25
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez/lub z niewystarczająco gęstą powłoką farby zewnętrznej.....		5
9.	Pomalowana, gęsta powłoka zewnętrzna.....		0
<b>IV Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem</b>			
10.	Duże uszkodzenia.....		15 *)
11.	Małe uszkodzenia.....		5 **)
12.	Brak uszkodzeń.....		0

<b>V</b>	<b>Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem</b>	
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac.....	15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m).....	10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne.....	10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania.....	10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych(na zewnątrz obiektu).....	10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza.....	5
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne.....	0
<b>VI</b>	<b>Wykorzystanie pomieszczenia</b>	
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców.....	25
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób.....	20
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie.....	10
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie.....	5
<b>VII</b>	<b>Usytuowanie wyrobu</b>	
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu.....	25
25.	Za zawieszonym nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem.....	25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne).....	20
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym.....	0

A.	Suma punktów oceny	.....
B.	<b>Stopień pilności I</b> (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	60 i więcej punktów
C.	<b>Stopień pilności II</b> (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	35 do 55 punktów
D.	<b>Stopień pilności III</b> (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	25 do 30 punktów

\*) Duże uszkodzenia – widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni większej niż 3 % powierzchni wyrobu.

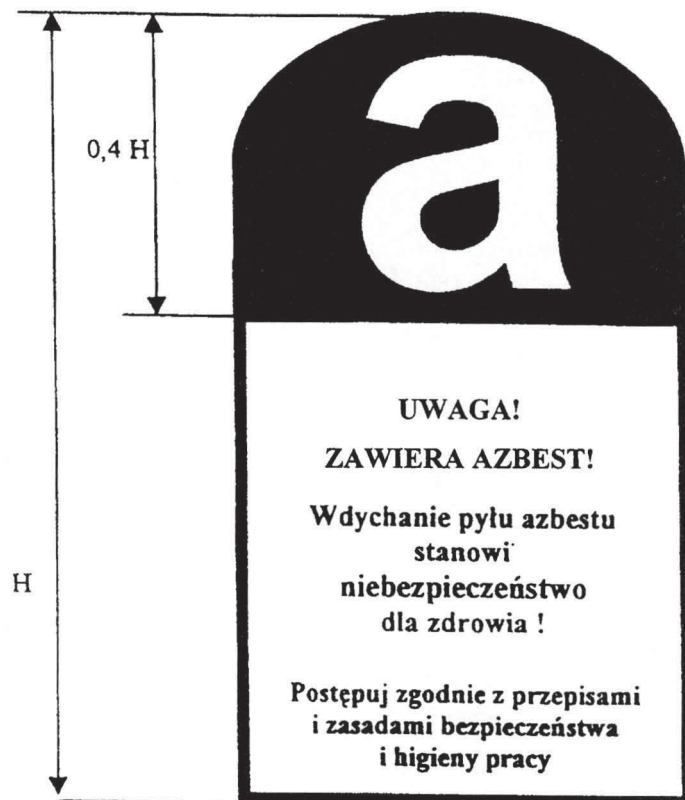
\*\*) Małe uszkodzenia – brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

**UWAGA:** Należy podkreślić tylko jedną pozycję w grupie; jeśli wystąpi więcej niż jedna, należy podkreślić najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

\_\_\_\_\_  
(właściciel / zarządca obiektu)

\_\_\_\_\_  
(adres)

## Oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest



1. Oznakowanie według wyżej zamieszczonego wzoru powinno być umieszczane na opakowaniach lub (w przypadku wyrobów nie opakowanych) na samych wyrobach.

2. Oznakowanie powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) wysokość znaku powinna wynosić co najmniej 5 cm, a szerokość co najmniej 3 cm,
- 2) górna część powinna zawierać białą literę „a” na czarnym tle; dolna część powinna zawierać czytelny napis koloru białego lub czarnego na czerwonym tle, o treści „UWAGA! ZAWIERA AZBEST! Wdychanie pyłu azbestu stanowi niebezpieczeństwo dla zdrowia! Postępuj zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy!”,
- 3) jeżeli produkt zawiera krokidolit, wyrazy „ZAWIERA AZBEST!” należy zastąpić wyrazami „ZAWIERA AZBEST — KROKIDOLIT!”,
- 4) jeżeli oznaczenie jest w formie nadruku bezpośrednio na produkcie, wystarczające jest oznaczenie jednokolorowe na kontrastującym kolorze tła,
- 5) oznakowanie odpadów różni się od oznakowania wyrobów dopiskiem „Odpady”.

3. Oznakowanie opakowań powinno mieć formę etykiety, trwale przytwierdzonej do opakowania, lub bezpośredniego nadruku na opakowaniu.

4. Wyroby nie opakowane, zawierające azbest, powinny mieć oznakowanie w formie etykiety, trwale przytwierdzonej do wyrobu, lub bezpośredniego nadruku na wyrobie.

5. Etykiety i napisy na nich zamieszczone oraz nadruki powinny być trwałe (nie ulegające zniszczeniu, zwłaszcza pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych).